

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติการกิจการบรรเทาสาธารณภัยของ
สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

โดย : พันเอก เมธา หินชีระนันท์

สาขาวิชา : การปฏิบัติการร่วมระหว่างฝ่ายทหารและพลเรือน

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : พันเอก

(อุดม งามศักดิ์กุล)

กรกฎาคม ๒๕๖๔

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการทำลายสิ่งแวดล้อมของโลก และการเปลี่ยนแปลงของ สภาพภูมิอากาศจึงมีผลทำให้สาธารณภัยมีแนวโน้มที่จะทวีความถี่ของการเกิดและมีระดับความรุนแรง เพิ่มขึ้น ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนและ ช่วยเหลือการบรรเทาสาธารณภัย ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ ตามแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบันยังไม่เกิดเหตุภัยพิบัติที่ร้ายแรงขึ้น และยังไม่มีความหรือ แผนสำหรับภารกิจการบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือเหตุภัยพิบัติ ที่มีแนวโน้มอาจเกิดขึ้นในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติ ภารกิจการบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบัน

เอกสารวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัย เอกสาร (Documentary Research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และการค้นคว้าจากเว็บไซต์ต่าง ๆ (Descriptive research) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัย ประกอบกับการวิเคราะห์ของผู้วิจัยในประเด็นต่าง ๆ และได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ศึกษาเฉพาะสาธารณภัยที่ สป. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ อุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหว พายุ และอัคคีภัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจและหาแนวทางการปฏิบัติการบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงศึกษาหลักการ ทฤษฎีของการบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันจะนำมาซึ่งการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติการกิจการบรรเทาสาธารณภัยของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ผลของการวิจัย จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ทำให้ทราบถึงแนวทางที่เหมาะสมในการปฏิบัติการกิจการบรรเทาสาธารณภัยคือ การขาดแนวทางการเชื่อมต่อการจัดการสาธารณภัยระหว่างพลเรือนกับทหาร และการปฏิบัติการสาธารณภัยเชิงรุก เพื่อให้สอดคล้องตามแนวทางของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยเมื่อพิจารณาทฤษฎีหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดใช้หลักการปฏิบัติงานร่วมระหว่างพลเรือนกับทหารของกระทรวงกลาโหม เพื่อกำหนดแนวทางการประสานงานด้านสาธารณภัยระหว่างพลเรือนกับทหาร รวมทั้งใช้กรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ร่วมกับการศึกษาการบรรเทาสาธารณภัยของประเทศเพื่อนบ้าน และกลยุทธ์เชิงรุกตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ มากำหนดแนวทางการดำเนินการสาธารณภัยเชิงรุกของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในรายละเอียดปลีกย่อยของการจัดการสาธารณภัย อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลคลังสำรองทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการสาธารณภัย เป็นต้น